

KALIX KOMMUN

Socialförvaltningen

Nygatan 4, 952 81 Kalix

Telefon 0923-650 00

kommun@kalix.se www.kalix.se

Yttrande

Datum

2025-11-25

Diarienummer

2025-01516 70

Remissvar – migrations och asylpakten (Ds 2025:30)

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar godkänna yttrandet och skickar det vidare till Justitiedepartementet

Beskrivning av ärendet

EU:s migrations- och asylpakt är ett omfattande regelverk som antogs 2024 och börjar tillämpas fullt ut 2026. Syftet är att skapa ett gemensamt och harmoniserat system för asyl och migration inom EU. Pakten bygger på fyra huvudområden:

- Säkra yttre gränser – obligatorisk screening av alla som anländer irreguljärt.
- Snabba och effektiva förfaranden – gemensamma regler för asylprövning och återvändande.
- Solidaritet och ansvarsfördelning – ersätter Dublinreglerna med en ny ordning där medlemsstater delar ansvar genom omfördelning eller ekonomiska bidrag.
- Krisberedskap och samarbete med tredjeländer – gemensamma protokoll vid migrationskriser och ökat samarbete med ursprungs- och transitländer.

Promemorian Ds 2025:30 innehåller förslag på hur svensk lag ska anpassas till EU:s nya regelverk, inklusive ändringar i utlänningslagen, mottagandelagen, socialtjänstlagen och lagen om samhällsorientering. Syftet är att möjliggöra en effektiv och rättssäker tillämpning av EU:s rättsakter samtidigt som ett ansvarsfullt och restriktivt regelverk säkerställs

Remissvar ska ha inkommit till Justitiedepartementet senast den 7 januari 2026

Socialnämndens beredning

Kalix kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian om Migrations- och asylpakten. Vi delar ambitionen om ett rättssäkert och harmoniserat asylsystem inom EU, men ser stora utmaningar i hur förslagen ska genomföras. Kommunernas ansvar utökas betydligt och detta kräver statlig finansiering, kompetensförsörjning och praktiska riktlinjer innan lagstiftningen träder i kraft.

Utökat ansvar för kommunerna

Förslagen innebär en tydlig förskjutning av ansvar från stat till kommun. Kommunerna får nya lagstadgade skyldigheter inom boende, samhällsorientering, socialtjänst och dokumentation, vilket kräver omfattande organisatoriska och ekonomiska resurser.

- **Boende**
Kommunerna får ett tydligare och lagstadgat ansvar att ordna etableringsboende i upp till tre år för nyanlända som anvisas. Detta är en individuell rättighet som kan överklagas och ställer krav på kvalitet, dokumentation och villkorad rättighet kopplad till deltagande i etableringsinsatser. Förändringar i anvisningssystemet kan innebära att fler personer ska tas emot under kort tid, vilket kräver beredskap och flexibilitet i boendelösningar. Detta innebär ökade kostnader, administration och behov av fler boendeplatser
- **Skola**
Även om utbildningsförvaltningen ansvarar för skolfrågor, vilket är utanför socialnämndens område, så påverkar förslaget kommunen som helhet. Tidsfristen för att ta emot barn i skolan kortas från tre till två månader efter ansökan om internationellt skydd. Detta ställer krav på snabbare planering och resurssättning inom utbildningsverksamheten.
- **Samhällsorientering**
Samhällsorienteringen förändras från dagens modell med 60 timmars grundläggande information till en obligatorisk och mer omfattande insats. Den ska integreras med vuxenutbildningen och innehålla fördjupade moment om demokrati, jämställdhet, barnets rättigheter och svenska normer och värderingar. Deltagande blir villkorat för etableringsersättning och avslutas med ett kunskapsprov, vilket ställer krav på kvalitetssäkring, dokumentation och uppföljning. Detta innebär ett tydligt utökat ansvar för kommunerna både organisatoriskt och resursmässigt.

- **Socialtjänst**
Den nya socialtjänstlagen medför att vissa insatser ska erbjudas utan individuell behovsprövning, exempelvis rådgivande samtal, stödsamtal och öppna mötesplatser. Detta ökar volymen av arbete och kräver kompetenshöjning samt resurser för dokumentation och kvalitetssäkring. Samtidigt kvarstår ansvaret för behovsprövade insatser som ekonomiskt bistånd, boende i särskilda boendeformer och placeringar enligt LVU. Kommunen behåller ansvar för socialt stöd till målgruppen, särskilt ensamkommande barn och barnfamiljer. Förändringar i anvisningssystemet kan, förutom att det kräver fler boendeplatser, även innebära förstärkt stöd vilket även det kräver extra resurser.
- **Dokumentation, informationsutbyte, rapportering och kvalitet**
Kommunerna får utökade krav på dokumentation även för insatser som inte föregås av beslut, samt krav på att verksamheten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Nya rutiner för informationsutbyte med statliga myndigheter och EU föreslås, särskilt kopplat till barn och sårbara grupper. Detta innebär ökat administrativt arbete och behov av kompetens.
- **Regler om rörelsebegränsning och närvarokontroll**
Nya bestämmelser på asylboenden kan påverka kommunens uppföljningsansvar och kräver samordning med andra aktörer. Här behöver det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan aktörerna.
- **Krisberedskap**
Kommunerna måste ha beredskap för snabbt mottagande vid högt inflöde enligt EU:s solidaritetsmekanism, vilket kräver planering och resurser.

Detta sammantaget innebär ett större ansvar än tidigare och kräver både kompetensförsörjning och ekonomiska resurser.

Kompetensförsörjning

Förslagen medför ett ökat behov av socialtjänstinsatser, särskilt för barn och unga samt individer med komplexa behov. Detta kräver fler socionomer och socialsekreterare – en yrkesgrupp som redan idag är svår att rekrytera, särskilt i glesbygdskommuner som Kalix. Utöver socionomer behövs tolkar, kulturkompetens och psykosocialt stöd. Vi ser en risk att kommunerna inte kan uppfylla lagstadgade krav utan nationella insatser för kompetensförsörjning, exempelvis riktade utbildningsplatser och rekryteringsstöd.

Kostnadsbild och finansiering

Harmoniserade mottagningskrav, kortare tidsfrister och snabbare processer innebär ökade kostnader för boende, personal och stödinsatser. För mindre kommuner med begränsad skattebas är detta en betydande ekonomisk utmaning. Kostnadsökningen kan inte hanteras inom befintliga ramar utan risk för att andra välfärdsområden påverkas negativt.

Det finns idag statliga ersättningar för mottagande av asylsökande och nyanlända, men dessa är inte tillräckliga för att täcka de nya krav som Ds 2025:30 medför. Kalix kommun anser att regeringen bör säkerställa förstärkta statsbidrag och långsiktig finansiering, gärna kopplat till EU:s föreslagna unionsstöd för asyl, migration och integration. Kommunerna behöver tydliga besked om nivåer, ansökningsförfaranden och garantier för kostnadstäckning innan lagändringarna träder i kraft.

Avslutande synpunkter

Kalix kommun ställer sig bakom målet om ett rättssäkert och effektivt asylsystem, men understryker att förslagen inte är genomförbara utan statlig finansiering och stöd för kompetensförsörjning. Lagstiftningen bör inte träda i kraft innan dessa delar är tydliggjorda.

Jämställdhetsanalys

Remissvaret föranleder ingen jämställdhetsanalys i detta läge.

I tjänsten

Anna-Lena Andersson

Socialchef

0923-65000 (vxl)

Annalena.andersson@kalix.se

KALIX KOMMUN

Socialnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2025-12-10

Sida
17(46)

§ 165

Dnr DIASOC-2025-0151670

Remissvar - Migrations- och asylpakten (Ds 2025:30)

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar godkänna yttrandet och skickar det vidare till Justitiedepartementet.

Sammanfattning av ärendet

EU:s migrations- och asylpakt är ett omfattande regelverk som antogs 2024 och börjar tillämpas fullt ut 2026. Syftet är att skapa ett gemensamt och harmoniserat system för asyl och migration inom EU. Pakten bygger på fyra huvudområden:

- Säkra yttre gränser – obligatorisk screening av alla som anländer irreguljärt.
- Snabba och effektiva förfaranden – gemensamma regler för asylprövning och återvändande.
- Solidaritet och ansvarsfördelning – ersätter Dublinreglerna med en ny ordning där medlemsstater delar ansvar genom omfördelning eller ekonomiska bidrag.
- Krisberedskap och samarbete med tredjeländer – gemensamma protokoll vid migrationskriser och ökat samarbete med ursprungs- och transitländer.

Promemorian (Ds 2025:30) innehåller förslag på hur svensk lag ska anpassas till EU:s nya regelverk, inklusive ändringar i utlänningslagen, mottagandelagen, socialtjänstlagen och lagen om samhällsorientering.

Syftet är att möjliggöra en effektiv och rättssäker tillämpning av EU:s rättsakter samtidigt som ett ansvarsfullt och restriktivt regelverk säkerställs.

Remissvar ska ha inkommit till Justitiedepartementet senast den 7 januari 2026.

Socialnämndens beredning

Kalix kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian om Migrations- och asylpakten. Vi delar ambitionen om ett rättssäkert och harmoniserat asylsystem inom EU, men ser stora utmaningar i hur förslagen ska genomföras. Kommunernas ansvar utökas betydligt och detta kräver statlig finansiering, kompetensförsörjning och praktiska riktlinjer innan lagstiftningen träder i kraft.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Socialnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2025-12-10

Sida
18(46)

Utökat ansvar för kommunerna

Förslagen innebär en tydlig förskjutning av ansvar från stat till kommun. Kommunerna får nya lagstadgade skyldigheter inom boende, samhällsorientering, socialtjänst och dokumentation, vilket kräver omfattande organisatoriska och ekonomiska resurser.

- Boende

Kommunerna får ett tydligare och lagstadgat ansvar att ordna etableringsboende i upp till tre år för nyanlända som anvisas. Detta är en individuell rättighet som kan överklagas och ställer krav på kvalitet, dokumentation och villkorad rättighet kopplad till deltagande i etableringsinsatser. Förändringar i anvisningssystemet kan innebära att fler personer ska tas emot under kort tid, vilket kräver beredskap och flexibilitet i boendelösningar. Detta innebär ökade kostnader, administration och behov av fler boendeplatser.

- Skola

Även om utbildningsförvaltningen ansvarar för skolfrågor, vilket är utanför socialnämndens område, så påverkar förslaget kommunen som helhet. Tidsfristen för att ta emot barn i skolan kortas från tre till två månader efter ansökan om internationellt skydd. Detta ställer krav på snabbare planering och resurssättning inom utbildningsverksamheten.

- Samhällsorientering

Samhällsorienteringen förändras från dagens modell med 60 timmars grundläggande information till en obligatorisk och mer omfattande insats. Den ska integreras med vuxenutbildningen och innehålla fördjupade moment om demokrati, jämställdhet, barnets rättigheter och svenska normer och värderingar. Deltagande blir villkorat för etableringsersättning och avslutas med ett kunskapsprov, vilket ställer krav på kvalitetssäkring, dokumentation och uppföljning. Detta innebär ett tydligt utökat ansvar för kommunerna både organisatoriskt och resursmässigt.

- Socialtjänst

Den nya socialtjänstlagen medför att vissa insatser ska erbjudas utan individuell behovsprövning, exempelvis rådgivande samtal, stödsamtal och öppna mötesplatser. Detta ökar volymen av arbete och kräver kompetenshöjning samt resurser för dokumentation och kvalitetssäkring. Samtidigt kvarstår ansvaret för behovsprövade insatser som ekonomiskt bistånd, boende i särskilda boendeformer och placeringar enligt LVU. Kommunen behåller ansvar för socialt stöd till målgruppen, särskilt ensamkommande barn och barnfamiljer. Förändringar i anvisningssystemet kan, förutom att det kräver fler boendeplatser, även innebära förstärkt stöd vilket även det kräver extra resurser.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Socialnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2025-12-10

Sida
19(46)

- Dokumentation, informationsutbyte, rapportering och kvalitet

Kommunerna får utökade krav på dokumentation även för insatser som inte föregås av beslut, samt krav på att verksamheten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Nya rutiner för informationsutbyte med statliga myndigheter och EU föreslås, särskilt kopplat till barn och sårbara grupper. Detta innebär ökat administrativt arbete och behov av kompetens.

- Regler om rörelsebegränsning och närvarokontroll

Nya bestämmelser på asylboenden kan påverka kommunens uppföljningsansvar och kräver samordning med andra aktörer. Här behöver det finnas en tydlig ansvarsfördelning mellan aktörerna.

- Krisberedskap

Kommunerna måste ha beredskap för snabbt mottagande vid högt inflöde enligt EU:s solidaritetsmekanism, vilket kräver planering och resurser.

Detta sammantaget innebär ett större ansvar än tidigare och kräver både kompetensförsörjning och ekonomiska resurser.

Kompetensförsörjning

Förslagen medför ett ökat behov av socialtjänstinsatser, särskilt för barn och unga samt individer med komplexa behov. Detta kräver fler socionomer och socialsekreterare – en yrkesgrupp som redan idag är svår att rekrytera, särskilt i glesbygdskommuner som Kalix. Utöver socionomer behövs tolkar, kulturkompetens och psykosocialt stöd. Vi ser en risk att kommunerna inte kan uppfylla lagstadgade krav utan nationella insatser för kompetensförsörjning, exempelvis riktade utbildningsplatser och rekryteringsstöd.

Kostnadsbild och finansiering

Harmoniserade mottagningskrav, kortare tidsfrister och snabbare processer innebär ökade kostnader för boende, personal och stödinsatser. För mindre kommuner med begränsad skattebas är detta en betydande ekonomisk utmaning. Kostnadsökningen kan inte hanteras inom befintliga ramar utan risk för att andra välfärdsområden påverkas negativt.

Det finns idag statliga ersättningar för mottagande av asylsökande och nyanlända, men dessa är inte tillräckliga för att täcka de nya krav som Ds 2025:30 medför. Kalix kommun anser att regeringen bör säkerställa förstärkta statsbidrag och långsiktig finansiering, gärna kopplat till EU:s föreslagna unionsstöd för asyl, migration och integration. Kommunerna behöver tydliga besked om nivåer, ansökningsförfaranden och garantier för kostnadstäckning innan lagändringarna träder i kraft.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

KALIX KOMMUN

Socialnämnden

Sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum
2025-12-10

Sida
20(46)

Avslutande synpunkter

Kalix kommun ställer sig bakom målet om ett rättssäkert och effektivt asylsystem, men understryker att förslagen inte är genomförbara utan statlig finansiering och stöd för kompetensförsörjning. Lagstiftningen bör inte träda i kraft innan dessa delar är tydliggjorda.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag SNAU 2025-11-26 § 320.

Yttrande, Remissvar migrations- och asylpakten (Ds 2025:30).

Remiss missiv.

Protokollsutdrag skickas till

Socialchef Anna-Lena Andersson

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande